

Integrale uitvoeringstoets herijking handhavingsinstrumentarium

Wet handhaving sociale zekerheid, boetebesluit en maatregelenbesluit

Doel voorstel

De herijking van het handhavingsinstrumentarium en alle voorgestelde wijzigingen in wet- en regelgeving die daarmee samenhangen heeft twee doelen. Het vergroten van vertrouwen van mensen in de overheid door vertrouwen als uitgangspunt te nemen en de uitvoering meer ruimte te bieden om passend te reageren op regelovertreding. Daarnaast het zijn van een voorspelbare en betrouwbare overheid door meer eenduidigheid aan te brengen tussen de sancties van de verschillende uitvoerders in de sociale zekerheid.

Verreweg de meeste mensen willen zich aan de regels houden en doen dat ook. Dat is het uitgangspunt van de voorgestelde wijzigingen. Een kleine vergissing moet geen grote consequenties hebben. Tegelijkertijd is bij moedwillig misbruik juist een stevige sanctie op zijn plaats. Publieke dienstverleners in de sociale zekerheid zoals UWV krijgen daarom ruimte om passend te reageren op het niet naleven van de regels. Omstandigheden waarin de overtreding heeft plaatsgevonden, de rol van ons als bestuursorgaan bij het ontstaan van de overtreding, aard en ernst van de overtreding en verwijtbaarheid van de betrokkene zijn allemaal factoren die expliciet worden meegewogen bij het bepalen van een passende reactie. De keuze aan sancties die UWV binnen het palet kan opleggen wordt minder restrictief. Van het afzien van een sanctie, het schorsen van de uitkering, het opleggen van een waarschuwing, een maatregel, een boete, een verhoogde sanctie (bijvoorbeeld in geval van recidive) tot het overdragen van de casus aan het OM, UWV kan in veel gevallen zelf beslissen wat zich het beste verhoudt tot hetgeen is voorgevallen en het meest bijdraagt aan verdere naleving.

Oordeel UWV

De wijzigingen die worden voorgesteld zijn voor UWV uitvoerbaar per 1 januari 2027. De essentiële randvoorwaarden staan hieronder opgesomd. Overige voorwaarden, opmerkingen en suggesties staan beschreven in deze uitvoeringstoets.

- UWV heeft voor de implementatie minimaal 9 maanden nodig. Dat betekent dat wij uiterlijk op 1 april 2026 – of zoveel eerder als mogelijk de definitieve opdracht tot implementatie dienen te ontvangen om uitvoering per 1 januari 2027 mogelijk te maken.
- Op de aanverwante onderdelen herzien, terug- en invorderen die ook in het Wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid zijn opgenomen brengen we een separate u-toets uit zodra de inhoud definitief vaststaat.

Uitvoeringskosten

Oordeel: 1

1. **Ja** (uitvoerbaar)
2. **Ja, mits** (uitvoerbaar mits in het voorstel rekening wordt gehouden met de gemaakte opmerkingen)
3. **Nee, tenzij** (niet uitvoerbaar tenzij het voorstel op onderdelen wordt aangepast)
4. **Nee** (niet uitvoerbaar vanwege ernstige bezwaren)

Kader

Het implementeren van het hier beoordeelde voorstel vereist inzet van schaarse ICT- capaciteit. UWV en SZW hebben afgesproken om periodiek in samenspraak te bezien welke keuzes we gaan maken over de inzet van beschikbare ICT- capaciteit. Dit geldt voor het implementeren van zowel nieuwe wet- en regelgeving als overige verandertrajecten binnen UWV.

Eerder bracht UWV uitvoeringstoetsen uit op onderdelen van het totale pakket waarin ook kosten opgenomen waren. Het gaat om de uitvoeringstoets 'Wetsvoorstel Wet Handhaving Sociale Zekerheid en Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen' van oktober 2023. Daarnaast brachten wij in november 2024 de uitvoeringstoets 'wijziging Maatregelenbesluit' in verband met het wetsvoorstel Participatiewet in balans uit.

Met deze uitvoeringstoets doen wij een opgave voor het geheel aan wijzigingen binnen het handhavingsdomein. Onderstaande kostenplaatje is dus inclusief deze eerdere getoetste aanpassingen en komt daar niet bovenop.

Incidentele kosten (€ mln)	2026	Totaal
Beleid, procesontwerp en wetstechnisch handboek	0,5	0,5
Opleiding, werkinstructies en brieven	2,3	2,3
Ontwerp, bouw, test en implementatie systemen	1,0	1,0
Klant- en kenniscommunicatie	0,1	0,1
Projectorganisatie	-	-
Toetsing uitvoering na implementatie	0,2	0,2
Totale incidentele kosten	4,1	4,1

Structurele kosten (€ mln)	2026	2027	2028 en verder
Ondersteuning, beheer en onderhoud	€ -	€ 0,12	€ 0,12
Toename werkzaamheden processen Uitvoering	€ 0,03	€ 0,89	€ 0,89
Toename werkzaamheden processen Handhaven	€ -	€ 1,44	€ 1,44
Totale structurele kosten	€ 0,03	€ 2,45	€ 2,45

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Uitgangspunten / voorwaarden	5
3.	Beoordelingspunten	6
1.	Uitvoerbaarheid	6
2.	Effectiviteit	6
3.	Effecten voor cliënten	7
4.	Handhaafbaarheid	7
5.	Informatie- en gegevenshuishouding	8
6.	Minimale implementatietermijn	8
7.	Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten	8
8.	Gevolgen voor de verantwoordings-en beleidsinformatie	9

1. Inleiding

Op 22 april 2025 ontvingen wij het verzoek om een uitvoeringstoets uit te voeren op de wijziging van het Boetebesluit socialezekerheidswetten en het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten. Deze uitvoeringstoets is weer een belangrijke mijlpaal in het traject van de herijking van het handavingsinstrumentarium waar het ministerie van SZW sinds 2021 met betrokken belanghebbenden aan werkt. Het traject is om meerdere redenen niet zo snel verlopen als wij hadden gehoopt voor onze cliënten. Maar de vasthoudendheid en bevologenheid waarmee er toch steeds stappen worden gezet, is groot. Het belang van aanpassing van het sanctiebeleid wordt door alle publieke dienstverleners in de sociale zekerheid onderschreven. Ook vanuit UWV willen we dit graag nogmaals benadrukken.

UWV heeft in de beleidsvoorbereiding uitgebreid mee kunnen denken over de vormgeving van de sanctionering. Daarnaast hebben wij in drie eerdere uitvoeringstoetsen een formeel oordeel gegeven over de beleidsvoornemens en voorgenomen wet- en regelgeving zoals op dat moment bekend. Dit heeft geresulteerd in een pakket wijzigingen dat over het algemeen goed aansluit bij onze uitvoering.

Volgens afspraak benutten wij dit moment om deze wijzigingen integraal te beoordelen waarbij we ook de aanpassingen zoals opgenomen in het Wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid en het Wetsvoorstel participatiewet in balans betrekken. De onderwerpen herzien, terug- en invorderen uit het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid laten we hierbij buiten beschouwing omdat deze nog niet definitief en volledig uitgewerkt zijn.

Met het totale pakket aan wijzigingen worden voor UWV veel mogelijkheden gecreëerd om passend te handhaven. Onderstaande aanpassingen zijn meegenomen in de uitvoeringstoets;

- Onderscheid bij het schenden van de inlichtingenplicht tussen een lichte categorie, waar UWV de keuze heeft tussen afzien van een boete, het geven van een waarschuwing, het opleggen van een boete van 5% van het benadelingsbedrag of een verhoogde boete in geval van verzwarende omstandigheden. En een zware categorie, waar UWV een waarschuwing kan geven, een boete op kan leggen van 15% van het benadelingsbedrag of een verhoogde boete in geval van verzwarende omstandigheden.
- Om te besluiten welke reactie passend is, wordt gebruik gemaakt van het uniforme afwegingskader met de volgende elementen:
 1. de aard en ernst van de overtreding;
 2. de mate van verwijtbaarheid van de werknemer; en
 3. de mate waarin de overtreding het gevolg is van een handelen of nalaten van het UWV.
- Het verhogen van de boete bij recidive – met 100% - wordt een discretionaire bevoegdheid. Voorwaarden zijn dat deze volgende overtreding binnen 5 jaar en met opzet is begaan. De uitleg van het begrip opzet schuift op naar de betekenis zoals die binnen het strafrecht wordt gehanteerd.
- Als er geen benadelingsbedrag is, is de hoogte van de bestuurlijke boete voor een overtreding uit de lichte categorie €50 en €150 bij een overtreding uit de zware categorie.
- Boetes worden zo nodig gematigd zodat zij niet hoger zijn dan wat in 12 maanden (lichte categorie) of 24 maanden (zware categorie) kan worden betaald, waarbij wordt uitgegaan van een fictieve draagkracht.
- Voor het sanctioneren van werkgevers voor het te laat doorgeven van ziekte en herstel van hun medewerkers geldt dat in beginsel een waarschuwing wordt opgelegd als deze minder dan 7 kalenderdagen te laat is en een boete als het langer heeft geduurd. Aan UWV wordt ruimte geboden om hier van af te wijken als dat passend is, waarbij ook het afwegingskader wordt gebruikt. De boete voor zeer late melding (langer dan 28 kalenderdagen), onjuiste melding of in het geheel niet melden, wordt verhoogd.
- Introductie van een informatieplicht van het bestuursorgaan aan de cliënt.
- Bredere mogelijkheid om te schorsen bij de WW.

- Voor het overtreden van inspanningsverplichtingen vallend in categorie 1 en 2 van het Maatregelenbesluit, krijgt UWV een discretionaire bevoegdheid om te kiezen tussen afzien van een maatregel, een waarschuwing op te leggen, of een maatregel of een verhoogde maatregel op te leggen.
- Voor de verplichtingen vallend in categorie 3 van het Maatregelenbesluit geldt dat UWV een waarschuwing, een maatregel of een verhoogde maatregel op kan leggen. Er is geen restrictie aan het aantal waarschuwingen dat opgelegd kan worden.
- De standaardduur van maatregelen wordt één maand en bandbreedtes per categorie komen te vervallen.

Categorie	Minimum bedrag (waaronder in beginsel geen maatregel wordt opgelegd)	Standaard Hoogte percentage	Duur
1	€ 25	5%	1 maand
2	€ 25	10%	1 maand
3	€ 25	25%	1 maand

- Het verhogen van de maatregel bij recidive is geen verplichting meer.
- Bij het bepalen van een passende reactie op het overtreden van een inspanningsverplichting, gebruikt UWV het afwegingskader met de volgende drie elementen:
 1. de aard en ernst van de overtreding;
 2. de mate van verwijtbaarheid van de betrokkene; en
 3. de rol van het bestuursorgaan.
- De sanctie voor het overtreden van verplichtingen vallend in categorie 4 en 5 wordt uit het Maatregelenbesluit gehaald en verplaatst naar de materiewetten.
- Bij verminderde verwijtbaarheid wordt de maatregel voor overtreding van verplichtingen in de vierde categorie gehalveerd.
- Bij ernstige misdrijvingen tegen medewerkers waarbij niet gekozen wordt voor het doen van aangifte of volstaan met een ordegesprek, kan UWV een gedeeltelijke of gehele korting op de uitkering toepassen voor één maand.

In voorliggende uitvoeringstoets beoordeelt UWV het voorstel op de volgende aspecten:

1. Uitvoerbaarheid
2. Effectiviteit
3. Effecten voor klanten
4. Handhaafbaarheid
5. Informatie- en gegevenshuishouding
6. Minimale implementatietermijn
7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten
8. Verantwoordings- en beleidsinformatie

2. Uitgangspunten / voorwaarden

In deze uitvoeringstoets zijn wij uitgegaan van onderstaande voorwaarden

- Op moment van het opstellen van deze uitvoeringstoets is de inwerkingtreding van het Wetsvoorstel participatiewet in balans nog ongewis. In onze eerdere uitvoeringstoets op deze voorgestelde wijziging hebben wij aangegeven dat vanwege de samenhang van alle voorstellen onze sterke voorkeur uitgaat naar één inwerkingtredingsmoment voor de onderdelen die het handhavingsbeleid van UWV raken. Het meest spoedige en realistische moment daarvoor is 1 januari 2027. Maar in het belang van onze cliënten blijven wij graag met u in gesprek over (on)mogelijkheden van eerder uitvoeren van bepaalde onderdelen. Een onderdeel waar wij specifiek op zouden willen anticiperen is het geven van een waarschuwing bij het overtreden van de inspanningsverplichting.
- Door de opvolgende wijzigingen gedurende het beleidsvoorbereidingsproces is er ons inziens een fout geslopen in de tekst over het opleggen van een maatregel bij verminderde verwijtbaarheid. Volgens de optelling van alle wijzigingen komt er straks een halvering van de maatregel bij verminderde verwijtbaarheid te staan. Wij gaan er van uit dat bij een overtreding waarbij het afwegingskader gebruikt wordt, alle onderdelen worden meegewogen om tot een passende sanctie te komen. Als uit deze integrale afweging volgt dat een maatregel niet op zijn plaats is – bijvoorbeeld vanwege verminderde verwijtbaarheid – , zal UWV alsnog afzien van een maatregel of een waarschuwing opleggen.
- Bij het verzoek tot het uitvoeren van deze en eerdere uitvoeringstoetsen hebben wij geen Data Protection Impact Assessment (DPIA) ontvangen. Wij gaan er daarom nog steeds van uit dat u geen implicaties ziet voor het verwerken van gegevens of privacy. In navolging van deze aanname – en omdat onze analyses normaliter voortbouwen op door u aangeleverde informatie – hebben wij voor deze wijziging geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling opgesteld.
- Het Lex Mitior beginsel¹ kan in de periode voorafgaand aan inwerkingtreding een prikkel zijn om in bezwaar te gaan. Wij zullen dit monitoren in de aantallen bezwaren op sancties.

¹ Het lex mitior-beginsel houdt in dat bij verandering in de wetgeving na het tijdstip waarop een feit is begaan, vanuit het oogpunt van rechtszekerheid, de voor de betrokkene meest gunstige bepalingen worden toegepast. Dit betekent dat bij inwerkingtreding per 1 januari 2027, voor beslissingen die vóór deze datum zijn genomen, waarbij de toegepaste wetsbepalingen minder gunstig zijn, alsnog de gunstigere bepalingen worden toegepast als de betrokkene bezwaar heeft gemaakt.

3. Beoordelingspunten

1. Uitvoerbaarheid

De wijzigingen in het boetebesluit en maatregelenbesluit zijn uitvoerbaar en vanuit onze visie als publieke dienstverlener met oog voor de menselijke maat ook zeer gewenst.

De belangrijkste uitdaging die dit pakket aan wijzigingen met zich meebrengt is voor ons het nemen van uniforme beslissingen. Extra ruimte om informeel af te zien van sanctiëring of om met het afwegingskader onze beslissingen af te stemmen op alle omstandigheden waarin een overtreding plaatsvindt is een waardevolle ontwikkeling, maar laat ook gemakkelijker verschillen in interpretatie en oordeelsvorming ontstaan. Datzelfde geldt voor de toepassing van het begrip vergissing waarbij een inschatting moet worden gemaakt van de intentie waarmee de regelovertrading is begaan. Nadere kaders en handvatten voor de uitvoering werken we uit in onze interne beleidsregels en gedurende de implementatie zal aandacht worden besteed aan gerichte trainingen. Maar ook na de inwerkingtreding zal het eenduidig uitvoeren van deze afweging extra capaciteit vragen in de vorm van ruimte voor overlegmomenten, leercirkels, casustafels, interview, tijd om beslissingen zorgvuldig af te stemmen en kwaliteitscontroles. Deze elementen zijn essentieel om juiste en zo uniform mogelijke beslissingen te maken. Met voldoende aandacht voor vakmanschap en professionele ruimte is dit een haalbare en wenselijke stap vooruit.

Een belangrijk doel van handhaving is het gedrag van mensen en organisaties bijsturen richting naleving. Het is daarom belangrijk om onze werkwijze zo in te richten dat de cliënt weet waar het mis ging en hoe het nu anders moet. Dit is mede hoe wij de nieuwe informatieplicht aan onze cliënten interpreteren. Persoonlijk contact door de medewerker wordt daarmee nog belangrijker.

Voor UWV geldt dat wij nu al zo nodig op verzoek van de cliënt de boete matigen in verband met draagkracht. Wij zijn er in deze uitvoeringstoets van uit gegaan dat we met deze staande praktijk al uitvoering geven aan wat hierover in het boetebesluit is opgenomen.

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel staat een andere omschrijving van het begrip ‘opzet’ dan nu gangbaar is binnen het bestuursrecht. Opzet is straks een voorwaarde voor het opleggen van een recidiveboete. Het is de bedoeling dat de uitleg van het begrip ‘opzet’ meer gaat lijken op de invulling zoals die er binnen het strafrecht aan gegeven wordt. Het wijzigt van het aantonen van het oogmerk waarmee de overtreding is begaan naar het aannemelijk maken dat betrokkene de aanmerkelijke kans op regelovertrading aanvaardde. Omdat het begrip opzet al is ingevuld en gedefinieerd door de hoogste bestuursrechter vragen we ons af of deze andere betekenis stand zal houden. Dit is iets dat zich in de praktijk moet bewijzen.

2. Effectiviteit

Handhaving is een taak van UWV die ervoor moet zorgen dat mensen en organisaties die een beroep doen op (financiële) ondersteuning zich houden aan de regels en voorwaarden die daarbij horen. Regelnaleving is dus het doel. Het opleggen van sancties beschouwt UWV als het sluitstuk van de handhavingsaanpak. Graag blijven wij met u ook werk maken van de stappen ervoor. Zoals eenvoudig naleefbare regels, zodat mensen die zich aan de regels willen houden dit ook gemakkelijk kunnen doen. Daarnaast blijft het vroeg kunnen detecteren van zowel onbewuste als bewuste regelovertrading onze volle aandacht houden, zodat vervelende consequenties en kosten voor cliënt en maatschappij zoveel mogelijk beperkt worden. Evenzo belangrijk is handhaafbaarheid en misbruikbestendigheid van wet- en regelgeving, van processen en mogelijkheden om echt misbruik daadwerkelijk – al dan niet datagedreven – te detecteren. Om effectief te kunnen zorgen voor regelnaleving is het op al deze elementen van handhaving belangrijk om stappen te blijven zetten.

Binnen de scope van deze wijzigingen - de mogelijkheden die UWV heeft om te reageren nadat er niet aan een regel is voldaan – is het de verwachting dat deze bijdragen aan de effectiviteit van handhaving.

De extra ruimte die voor UWV ontstaat om zowel meer omstandigheden expliciet mee te wegen als om daarna te kiezen voor een meer informele en persoonlijke aanpak zal er naar verwachting aan bijdragen dat mensen zich beter gehoord voelen. Dit biedt ook een meer vruchtbare bodem om mensen te informeren over wat er van ze verwacht wordt en de beoogde regelnaleving in de toekomst te bewerkstelligen. Het verlagen van de sancties en het laten vervallen van de verplichte verhoging bij recidive zorgen er bovendien voor dat mensen niet verder in de problemen raken na constatering van regelovertreding. Beide effecten zorgen er bovendien voor dat wij onze re-integratie-taak beter kunnen uitvoeren.

Op het moment dat de cliënt een sanctie als een 'onverdiende' straf ervaart waarbij er geen ruimte is voor menselijke maat verliest deze het corrigerende effect. Door de beoogde aanpassingen bij het opleggen van maatregelen kan UWV, daar waar het passend is gedrag beïnvloeden met een maatregel van korte duur en hoogte en daar waar het niet passend is het gedrag beïnvloeden door middel van een waarschuwing of het afzien van een sanctie. Dit draagt bij aan de beoogde doelstelling om gedrag te corrigeren in plaats van bestraffen.

3. Effecten voor cliënten

In het nieuwe sanctiebeleid wordt vertrouwen in de bereidheid tot naleving als uitgangspunt genomen. Een deel van de overtredingen vloeit voort uit onwetendheid, verkeerde aannames of een foutje. Een overtreding hoeft niet meer per definitie te betekenen dat er een financiële consequentie volgt. De wijziging is positief voor cliënten omdat deze meer ruimte biedt voor het toepassen van de menselijke maat bij regelovertreding en een toenemende mate van informele en persoonlijke aanpak vanuit de overheid wordt ervaren. Dat UWV niet langer verplicht is om in alle gevallen een sanctie op te leggen kan bijdragen aan het vertrouwen dat mensen hebben in UWV als publieke dienstverlener en onderdeel van de overheid.

De wijzigingen stellen UWV in staat om de toon van onze brieven aan te passen. We weten uit ervaring dat mensen zich hierdoor soms als fraudeur weggezet voelen. We verwachten dat aangepaste brieven de relatie tussen UWV en cliënt intact laten en de boodschap over naleving en in de toekomst verwacht gedrag beter over te brengen.

Vanuit klachtenperspectief is de nieuwe regeling een positieve ontwikkeling en sluit deze goed aan bij de huidige maatschappelijke trends. In veel klachten komt naar voren dat klanten behoefte hebben aan maatwerk, afgestemd op hun persoonlijke situatie. Deze nieuwe regels bieden daarvoor meer ruimte voor de menselijke maat, wat eraan bijdraagt dat bepaalde klachten in de toekomst kunnen worden voorkomen. Tegelijkertijd kan diezelfde ruimte ook aanleiding geven tot nieuwe klachten. Waar er voorheen sprake was van een strikte regel, ontstaat nu ruimte voor interpretatie op basis van persoonlijke omstandigheden. Klanten zullen hier hun mening over hebben, zeker wanneer zij verschillen ervaren met anderen of met eerdere besluiten in soortgelijke situaties. De manier waarop beslissingen – bijvoorbeeld over waarschuwingen of boetes – worden gemotiveerd, zal dan ook extra aandacht vragen.

Het verlagen van de sancties en introduceren van een expliciet afwegingskader creëert ruimte voor reageren op regelovertreding met de menselijke maat. Dit geeft een signaal naar cliënten dat zij niet hoeven te vrezen voor grote consequenties bij het maken van een kleine fout. Het is goed voorstelbaar dat cliënten daardoor zelf eerder een fout zullen melden, met minder zenuwen naar een afspraak met UWV gaan, en zich beter kunnen richten op hun weg naar werk. Tegelijkertijd zijn mensen vooraf vaak niet op de hoogte van consequenties van niet naleven. Dus of en wanneer deze effecten zich daadwerkelijk manifesteren zal uit een evaluatie moeten blijken.

Concreet betekenen de voorgestelde wijzigingen dat UWV minder vaak boetes zal moeten matigen op grond van verwijtbaarheid, evenredigheid of draagkracht. Nu de boetehoogte als uitgangspunt aanzienlijk verlaagd wordt, zal er minder snel verdere matiging plaatsvinden, omdat het uitgangspunt van de boete als evenredig wordt gezien. Daarnaast is de verwachting dat er meer waarschuwingen worden opgelegd doordat de mogelijkheden hiertoe verruimd zijn. Voor de inspanningsverplichting wordt verwacht dat UWV vaker zal afzien van een maatregel of zal volstaan met een waarschuwing. Dit zal ook waarneembaar zijn in de aantallen die UWV rapporteert.

4. Handhaafbaarheid

In de voorwaarden, verplichtingen en nadere regels van de werknemersregelingen verandert niets. Ook worden er geen wijzigingen aangebracht in de mogelijkheden of bevoegdheden van UWV. Derhalve zien wij geen impact op de handhaafbaarheid.

5. Informatie- en gegevenshuishouding

Voor het ondersteunen van de wijzigingen is een groot aantal aanpassingen in systemen nodig met name bij het, Uitkeren, Handhaving en Werkbedrijf. Dit zijn bijvoorbeeld wijzigingen in de systemen die we gebruiken om de materiewetten uit te voeren, maar ook handboeken, werkinstructies en een groot aantal brieven. In de releaseplanning van 2026 zal rekening worden gehouden met deze aanpassingen.

6. Minimale implementatietermijn

De minimale implementatietermijn die UWV doorgaans nodig heeft is 9 maanden. Ook voor dit pakket wijzigingen is deze tijd nodig. Eerst zullen, in afstemming met (vertegenwoordigers van) andere publieke dienstverleners in de sociale zekerheid beleidsregels moeten worden opgesteld. Op basis hiervan kunnen zowel systeemaanpassingen nader worden gespecificeerd, werkprocessen worden herzien, instructies voor medewerkers worden aangepast, communicatie aan cliënten gewijzigd en trainingen voor medewerkers ontwikkeld.

7. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

Eerder bracht UWV uitvoeringstoetsen uit op onderdelen van het totale pakket. Het gaat om de uitvoeringstoets 'Wetsvoorstel Wet Handhaving Sociale Zekerheid en Regeling tenuitvoerlegging bestuurlijke boeten en terugvordering onverschuldigde betalingen' van oktober 2023. Daarnaast brachten wij in november 2024 de uitvoeringstoets 'wijziging maatregelenbesluit' in verband met het wetsvoorstel Participatiewet in balans uit.

Met deze uitvoeringstoets doen wij een opgave voor het geheel aan wijzigingen binnen het handhavingsdomein. Onderstaande kostenplaatje is dus inclusief deze eerdere getoetste aanpassingen en komen daar niet bovenop.

Incidentele kosten (€ mln)	2026	Totaal
Beleid, procesontwerp en wetstechnisch handboek	0,5	0,5
Opleiding, werkinstructies en brieven	2,3	2,3
Ontwerp, bouw, test en implementatie systemen	1,0	1,0
Klant- en kenniscommunicatie	0,1	0,1
Projectorganisatie	-	-
Toetsing uitvoering na implementatie	0,2	0,2
Totale incidentele kosten	4,1	4,1

Structurele kosten (€ mln)	2026	2027	2028 en verder
Ondersteuning, beheer en onderhoud	€ -	€ 0,12	€ 0,12
Toename werkzaamheden processen Uitvoering	€ 0,03	€ 0,89	€ 0,89
Toename werkzaamheden processen Handhaven	€ -	€ 1,44	€ 1,44
Totale structurele kosten	€ 0,03	€ 2,45	€ 2,45

8. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

In de u-toetsuitvraag staan geen verzoeken met betrekking tot verantwoordings- en beleidsinformatie. UWV zal in elk geval de volgende zaken met betrekking tot beslissingen binnen het domein van handhaving registreren zodat hier kwantitatieve informatie over beschikbaar is:

- Waarschuwing (in plaats van een boete)
- Lichte boete
- Zware boete
- Schorsing ivm niet meewerken aan handhavingsonderzoek
- Waarschuwing (in plaats van een maatregel)
- Bezwaar en beroep tegen een maatregel
- Bezwaar en beroep tegen een boete

Zaken als overwegingen van onze medewerkers en beleving van cliënten zullen grotendeels uit kwalitatief onderzoek moeten blijken. Bijvoorbeeld bij de invoeringstoets. In de menselijke maat monitor die UWV halfjaarlijks uitvoert zijn stellingen opgenomen die gaan over de redelijkheid van UWV (in omgang met regels en reageren op fouten). Mogelijk geven deze factoren al een indicatie als de aantallen mensen voor wie deze vragen relevant zijn groot genoeg zijn.